

Arealplan for friluftsliv og natur på Flyvestation Værløse

Naturstyrelsen overtog den åbne grønne del af den tidligere Flyvestation Værløse i efteråret 2013. Herunder en større bygningsmasse primært bestående af tidligere flyhangarer/flysheltere. Grundet arealets forhistorie, den lokale interesse for området, beliggenheden og de mange muligheder, som arealet rummer, er der stor interesse både lokalt og regionalt for anvendelsen af området.

Arealet rummer på grund af tidligere anvendelse og sin åbne karakter, store asfaltbelagte strækninger, herunder den 3 km lange og ca. 50 meter brede startbane og de særegne bygninger (primært flysheltere), muligheder for friluftaktiviteter som ikke findes andre steder på Naturstyrelsens arealer og i hovedstadsområdet.

De rekreative planer for området bør afspejle områdets særlige muligheder for andre former for aktiviteter som eksempelvis rulleskøjtølb og kite surfing end på styrelsens øvrige arealer. Planerne for friluftslivet tager hensyn til, at også naturværdierne skal bevares og/eller forbedres. Mulighederne for at anvende området kaldet "det grønne støttepunkt" og flyshelterne til udlejning/kommercielle aktiviteter som café, cykeludlejning, formidlingscenter og opmagasinering i forhold til rammerne i landsplandirektivet vil også blive inddraget.

Proces

Naturstyrelsen har i foråret 2014 kørt en åben, inddragende proces, hvor alle har haft mulighed for at komme med idéer og forslag til områdets fremtidige anvendelse via den digitale borgerinddragelsesproces kaldet Idéstorm på hjemmesiden nst.dk/flyvestationen og på Facebook. Tankegangen har været "Hvad kan Flyvestation Værløse gøre for dig og hvad kan du/I gøre for Flyvestation Værløse", da det er ønsket at aktivere interesserede foreninger og frivillige i udviklingen af området.

Som en del af "Idéstorm" afholdt Naturstyrelsen i samarbejde med Furesø Kommune og ca. 30 frivillige foreninger arrangementet "Åben Flyvestation" lørdag d. 26. april 2014. Formålet med "Åben Flyvestation" var, at alle kunne komme og demonstrere, hvad de ønsker at bruge området til, at alle kunne besigtige de blivende bygninger. Samtidig kunne styrelsen og de besøgende få en pejling på/evalueret de besøgendes oplevelse af de demonstrerede aktiviteter. Desuden skulle det "undersøges" om de mange aktiviteter kunne ske samtidig uden den store koordinering (kan brugerne tage hensyn til hinanden under almindelig brug/træning?).

Der er modtaget over 80 forslag til den fremtidige anvendelse af området. Dette notat vil ikke i stil med deciderede høringsnotater, gennemgå hvert enkelt modtaget forslag. Denne arealplan indeholder med udgangspunkt i de modtagne forslag en plan for udviklingen af området, der er så konkret, at de enkelte bygninger/arealer til aktiviteter udpeges, ligesom der er taget hensyn til hvor aktiviteter ikke bør finde sted.

De lovmæssige rammer for anvendelse af område skal overholdes. Der blev i 2009 vedtaget et landsplandirektiv, der regulerer anvendelsen af området. Herfra kan i punktform nævnes:

- Området forbeholdes overvejende almen, ikke bymæssig friluftsanvendelse.
- Den åbne landskabelige karakter på den store slette skal fastholdes.
- Der må ikke etableres støjende friluftsanlæg.
- Området skal holdes åbnet og tilgængeligt for offentligheden med et minimum af publikumshegning.
- Den nordøstlige del af området er udpeget som grønt støttepunkt, hvilket betyder, at bygningerne dér kan indrettes til aktiviteter med kulturelle formål og fritidsformål og erhverv i tilknytning hertil (eksempler: udstillinger, arbejdende værksteder, indendørs legeland, cafe).

Derudover gælder Naturstyrelsens generelle regler for færdsel/aktiviteter på Flyvestationen:

- Der skal søges om tilladelse til aktiviteter, som påvirker andre gæsters oplevelse af naturen, områdets dyr og planter eller driften af området.
- Det ikke er tilladt at køre med motoriserede køretøjer, og der kun gives tilladelse til kørsel med motorkøretøj i helt særlige tilfælde.
- Hunde skal føres i snor på arealet, og at der skal ansøges om tilladelse til alle former for hundetræning.

Brug af arealet

Området er nu et naturområde, hvoraf større arealer også er registreret som beskyttede naturtyper efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Aktiviteterne, der kan finde sted i området skal derfor indpasses i forhold til de § 3-registrerede arealer og øvrige natur- og fugleinteresser samt den fremtidige drift af arealet. Den fremtidige drift og pleje af området vil blive fastlagt i et kommende driftplantillæg, herunder også hvilke arealer, der udlægges til henholdsvis aktivitetszoner, facilitetszoner og stillezoner. Der er parallelt med idéstormen modtaget bidrag fra flere grønne organisationer, således de rekreative planer tager hensyn til naturinteresserne.

Økonomi

Naturstyrelsen har begrænsede ressourcer til både anlæg og drift. Derfor hviler realiseringen af de tiltag, Naturstyrelsen vil arbejde videre med, på, at der skaffes den fornødne eksterne finansiering. For brugen af bygningerne er udgangspunktet, at de udlejes til markedspris, hvilket betyder, at lejeniveauet vil afhænge af formålet. Prisen på at leje en bygning, der vil stå til rådighed for offentlige brugere og med offentlig adgang vil være lavere end lejen for samme bygning til kommercielle formål. Udgifter til drift, vedligehold, istandsættelse og nyindretning er som udgangspunkt lejers ansvar.

I luften

Kongelig Dansk Aeroklub, DANMARKS FLYVEHISTORISKE MUSEUM, veteranflyveklubben Chip-Chaps, samt flere private har foreslået, at muligheden for at benytte området til flyverrelaterede aktiviteter bør bibeholdes.

I forbindelse med to arrangementer, som Naturstyrelsen har afholdt, har der deltaget op til fire veteranfly fra Chip-Chaps, som er landet og lettet fra området samtidig med, der har været masser af publikum også på landingsbanen. I begge tilfælde var ansvaret for at indhente de fornødne myndighedstilladelser, sikkerheden på jorden og afspærring flyvernes. I evalueringen af "Åben Flyvestation" udtrykte mange, at flyvning med veteranfly passer fint på flyvestationen, men bør dog kun foregå enkelte dage om året.

DANMARKS FLYVEHISTORISKE MUSEUM arbejder på at etablere sig på den tidligere flyvestation og ønsker blandt andet i så fald at benytte Naturstyrelsens areal til diverse flyveaktiviteter, herunder modelflyvning og modelsvæveflyvning.

Veteranflyveklubben Chip-Chaps er interesseret i fast at holde til på flyvestationen eksempelvis i en shelter i den vestlige del af flyvestationen og lejlighedsvist flyve herfra. De ønsker at anvende den græsbelagte tværbane, som er en befæstet start- og landingsbane, der løber nordvest-sydøst i den vestlige del. En del af Chip-Chaps aktiviteter vil være vedligeholdelse af flyverne, med mulighed for besøgende kan opleve flyene på tæt hold.

Naturstyrelsen vurderer, at flyvning med mindre, støjsvage maskiner i et begrænset omfang og på nærmere vilkår kan finde sted i området, såfremt det er foreneligt med øvrig lovgivning. Forslag om, der etableres en egentlig flyplads med op til 15.000 flyoperationer årligt, salg af flybrændstof, udlejning af hangarplads til fly etc. vurderer Naturstyrelsen ikke kan finde sted, idet området nu er et offentligt tilgængeligt naturområde, hvor der er en række andre friluftssinteresser. Naturstyrelsen er i øvrigt i dialog med Furesø Kommune, der tillige har planer om et samlingssted for flyverinteresserede i hangar 1 og 2, beliggende i det sydlige område uden for Naturstyrelsens areal.

Dansk Hanggliding & Paragliding Union og Valhalla Paragliding ønsker at benytte området *"til at etablere en optræksbane til paragliding og hanggliding samt brug af en bygning til skoling af elever, opbevaring af udstyr, briefing lokale og klubhus for Valhalla Paragliding."* Foreningerne oplyser, en optræksbane er cirka 1.000 m lang og skal godkendes af Trafikstyrelsen. De ønsker at benytte et af græsområderne omkring flyvestationens startbane og bygning 95A til at etablere optræksbane, der også kan benyttes som landingsbane. Ifølge foreningerne er denne bygning og dens placering interessant, da der er direkte adgang til græsområder, samt deres megen udstyr således ikke skal transporteres langt.

Naturstyrelsen vurderer, at aktiviteter som paragliding og hanggliding for fremtiden kan høre til på flyvestationen i et omfang, der kan forenes med de øvrige interesser og hensyn til nabobebyggelse. Ønsket om at etablere klubhus i bygning 95A, som er beliggende umiddelbart vest for det nyetablerede boligområde i Laanshøj kan umiddelbart ikke imødekommes, da det vil ligge i en kommende afgrænsningsfold. Et klubhus på dette sted vil også øge behovet for motorkørsel enten på selve flyvestationen eller via Laanshøj, hvilket Naturstyrelsen vurderer, er u hensigtsmæssigt. Styrelsen vurderer også, at det samlet set er bedst at samle

faciliteter til brugerne i det grønne støttepunkt, og at der ikke er særlige grunde til at afvige fra dette i relation til bygning 95A. Styrelsen vil i dialog med foreningerne om vilkår og krav til brug af området samt afsøge mulighederne for at etablere faciliteter/klubhus et andet sted i området, hvor ønskerne om nærhed til større græsarealer kan imødekommes. Styrelsen har drøftet ønsket med Furesø Kommune i forbindelse med deres planer for hangar 1 og 2, se ovenfor.

Af andre aktiviteter, der kan foregå på de grønne områder kan nævnes kite boarding. Aktiviteten blev demonstreret til "Åben Flyvestation". Kite boarderne foreslår: *"Jeg kunne godt tænke mig at det græs område som vi var på, blev forbeholdt Kiteboarding. Derudover har jeg en ønskeliste for at området skal kunne lokke flere til. Græsset skal tromles eller lignende, tilladelse til at slå telt op i forbindelse med kite arrangementer, evt. en bålplads. En aflåst container i hangar 72, til grej og andet. Nemmere adgang til græs området, eller vogne til at slæbe grej på, som de har i lystbådehavnene."* Kite skaterne nævner også ønsker om ramper og slides.

DN-Furesø har i sit bidrag anført, at de *"ser ikke at området kan bære dyrkelse af kite-boarding, da det i forhold til fuglelivet vil være meget forstyrrende og da dem der dyrker sporten har en stor del af deres opmærksomhed rettet op mod dragen (kiten) og derfor let kan blive til fare for andre brugere. Kite-boarding vil give området et visuelt forvirret indtryk og vil medvirke til at andre brugere vil være utrygge ved at færdes derude"*.

Naturstyrelsen vurderer, at kite boarding og lignende aktiviteter kan finde sted i nærmere afgrænsede, anviste områder. Evt. kan ønskerne til "græssets tilstand" imødekommes på den befæstede tværbane. Styrelsen vurderer umiddelbart, at installationer som ramper og slides svært kan passes ind på de åbne områder. Flyvestationen skal både kunne rumme natur og fugleliv såvel som friluftslivet.

Modelflyvning

Elektro FlyveKlubben af 1987, (EFK87) og Den Røde Baron er interesseret i at etablere en modelflyveplads i området. De oplyser, at af hensyn til gener for piloten fra solens stråler, bør en modelflyveplads etableres med et nordvendt flyvefelt, og at en sådan flyveplads optimalt vil kræve op til 400x200 m til flyvezone af hensyn til sikkerhed etc., hvoraf selve start- og landingsområdet skal være plant, gerne asfalt. Klubberne har selv foreslået tre placeringer, foretrukken placering på den største "heliport" ved rullebanen mod Freja (med adgang i bil via Freja/Filmstationen) og alternativt i enten vest eller øst enden af landingsbanen. Etablering af en modelflyveplads kræver ifølge klubberne landzonetilladelse og vil kræve en godkendelse fra Modelflyvning Danmark. Klubberne nævner selv, de har brug for strøm og vil også gerne have mulighed for at etablere et klubhus og opbevaringsmuligheder, inkl. toilet og opholdsmuligheder. Begge foreninger oplyser, de flyver med eldrevne modelfly, der er støjsvage og med minimale støjgener. Klubben "Fritflyvning Danmark", der flyver med modelsvæveflyvere er også interesseret i at kunne anvende området. De oplyser, de har brug for et startområde med kortklippet græs, alternativt asfalt.

Der er også ønske fra Jet Danmark om at kunne afholde 2-3 træf årligt. Det oplyses, disse motortyper giver mere støj fra sig end de el-drevne. De har desuden brug for adgang i bil.

Naturstyrelsen har tidligere aftalt med modelflyverne, at så længe de er under 10 piloter og flyver med eldrevne, støjsvage fly, er det ikke nødvendigt at booke arealet. Denne aftale svarer til en lignende aftale på Stensletten i Vestskoven. Flyvningen skal udføres på en sådan måde, at andres liv og ejendom ikke udsættes for fare, og således at omgivelserne påføres så lidt ulempe som muligt.

Der er desuden observeret et antal droner derude. Droneflyvning skal overholde Trafikstyrelsens regler herfor.

DOF bemærker: *"Det er klart at al støjende aktivitet vil virke negativt på det kommende dyreliv på området.."*

Naturstyrelsen vurderer, at der kan finde modelflyvning sted på flyvestationen. Modeltyper, -størrelser, støjniveau, flyveområder etc. vil blive aftalt konkret. Udgangspunktet vil være støjsvage, el-drevne fly, der ikke må give yderligere lyd/alarm fra sig. Modelflyvning bygger videre på områdets historie, ligesom områdets indretning og åbne karakter kan være ideelt for bl.a. modelflyvning. Naturstyrelsen vil i dialog med klubberne og Furesø Kommune arbejde videre med forslaget om at etablere en egentlig modelflyveplads. Det skal dog nævnes, at muligheden for elforsyning i terrænet og etablering af klubhus m.m. i tilknytning til flyvepladsen på nuværende tidspunkt vil være vanskeligt. En af mulighederne er at benytte en F16-shelter eller evt. hangar 1 eller 2, se ovenfor. Behov og ønsker for kørsel skal også afklares.

Motorsport og testkørsel

Naturstyrelsen har modtaget flere forslag om at det skal være muligt at afholde lovlige og sikre gadeløb/stretrace for biler og motorcykler. Det kan ifølge forslagsstillerne hindre ulovligt stretrace på offentlig vej og samtidig fremme trafiksikkerheden ved, at unge kan afprøve deres fartfascination på et sikkert, aflukket område.

Området er nu et naturområde med unikke muligheder for friluftslivet, blandt andet grundet i motorkørsel er forbudt. Naturstyrelsen anerkender, at de lange asfaltstrækninger kan have nogle kvaliteter til bl.a. motorsport.

Set i sammenhæng med, området nu er et naturområde, hvor motorkørsel efter naturbeskyttelsesloven som udgangspunkt er forbudt, vurderer Naturstyrelsen, at der for fremtiden ikke skal kunne udøves motorsport, heller ikke i et meget begrænset omfang. Styrelsen vurderer ligeledes, at det ikke skal være muligt at køre i området i bil én hverdag om måneden.

Naturstyrelsen har også modtaget et forslag om, der i forsknings øje er interesse for lejlighedsvist at kunne anvende landingsbanen og tilhørende asfalt til gennemførelse af diverse forskningsforsøg med motorkøretøjer. Styrelsen anerkender, at området og asfaltstrækningerne tilbyder nogle unikke muligheder for at gennemføre forskningsforsøg, og vil derfor i begrænset omfang tillade videnskabelige forsøg; forudsat at det ikke giver store gener for friluftslivet.

Man vil for fremtiden kunne møde biler derude. Dels som en del af driften af området, myndighedsudøvelse, Ligesom Naturstyrelsen i lighed med øvrige arealer vil give tilladelse til bilkørsel i forbindelse med arrangementer, filmoptagelser etc. Der er indført hastighedsbegrænsning på 30 km/t grundet i, området er et naturområde.

Styrelsen har også modtaget et par forslag om, det skal være muligt at køre med batteridrevne, fjernstyrede biler. Såfremt der er efterspørgsel på et areal til en sådan aktivitet vil styrelsen gå i dialog med de pågældende om vilkår og et egnet, mindre areal.

Øvrige asfaltrelaterede aktiviteter

Af øvrig interesse for aktiviteter på asfalten kan nævnes landsejlere, rulleskøjtøløb, rulleski, cykling, løb. Flere af de rullende aktiviteter efterspørger en finere asfaltbelægning på (dele) af asfaltstrækningerne, regelmæssig fejning af asfalten, afmærkede ruter og faste (foto)orienteringsløbsposter.

Styrelsen ønsker at understøtte og udvikle de unikke friluftsmuligheder, asfaltstrækningerne giver mulighed for på en måde, så der er plads til forskellige grupper af brugere. Som nævnt var en del af formålet med "Åben Flyvestation" at få demonstreret aktiviteterne, arealets bæreevne og afprøve om de mange forskellige aktiviteter kunne finde sted uden konflikter. Dagen viste, at de mange forskellige brugere og aktiviteter fandt sted side om side uden konflikter. Fremadrettet agter styrelsen ikke at indføre regler for brugen af flyvestationen eller en zonerings, der adskiller brugergrupperne, når de ikke konkurrerer. Ved konkurrencer vil styrelsen stille vilkår, som også sikrer de selvorganiserede brugere gode vilkår på arealerne. Det forventes, brugerne tager hensyn til hinanden, udviser agtpågivenhed og i øvrigt overholder færdselsloven.

Vejenes tilstand

Styrelsen er opmærksom på, at Perimetervejens asfalt er hullet, samt at rullebaner og startbanen i samlinger har græsopvækst, der kan være til gene for rulleskøjtølbere, cykelister osv.

Der er ønsket om bedre og markerede stiforbindelser rundt i området. DOF har udtalt: *"...selvfølgelig skal al transport rundt på området foregå på de veje der er i forvejen"*. Naturstyrelsen anerkender ønsket om, at holde transport og de besøgende ude af de ikke-befæstede områder, da det kan forstyrre dyre- og fuglelivet. Der er fri fladefærdsel til fods på området efter naturbeskyttelsesloven, men styrelsen vil ved rutemarkeringer, herunder rideforløb (se senere) holde de anlagte stiforløb samlede.

Som en måde at differentiere de forskellige brugergrupper vil styrelsen på sigt omlægge Perimetervejen til en grusvej, etablere nye strækninger, hvor det er nødvendigt for forløbet er sammenhængende samt afmærke ruteforløb. Selve start- og landingsbanen og rullebaner agter Naturstyrelsen at bevare med asfaltbelægning. Selve adgangsvejene til/fra de centrale indgange/P-pladser ønskes også bevaret med asfaltbelægning for de asfaltinteresserede brugere kan komme rundt i området. Hvad angår den fremadrettede drift og vedligeholdelse af asfalten overvejer styrelsen hvorledes en fornuftig og fremtidssikret løbende finansiering heraf kan skrues sammen. Grovheden af den fremtidige asfaltbelægning, herunder mere optimale asfaltforhold for bl.a. rulleskøjter vil også blive taget i betragtning.

Et forslag går på at lave årlige "forårsrengøringer", hvor frivillige fjerner græsopvækst og plejer asfalten.

Det kan i øvrigt bemærkes, at dele af Perimetervejen mod Jonstrup på sigt vil blive en offentlig vej, der skal trafikforsyne Sydlejren.

Interesser og idéer til brug af de grønne arealer

”Hundeskov”

Mange har efterlyst områder, hvor hunde må være uden snor. Naturstyrelsen vil arbejde på at etablere arealer, hvor man må lade sin hund løbe frit - under forudsætning af, at man har "fuld kontrol" over hunden – svarende til reglerne i styrelsens øvrige hundeskove. Det er styrelsens erfaring, at hundeskove skal ligge tæt ved P-pladser eller indgange, så styrelsen vil arbejde på at etablere "hundeskove" i nærheden af de eksisterende P-pladser og indgange. Der er også forslag om der i hundeområdet anlægges hundelegeplads. Flere klubber efterspørger desuden et areal, hvor de kan træne med hundene uden at skulle søge om lov og også gerne have adgang til bygning/klubhus.

Styrelsen vil arbejde videre med at etablere indhegnede "hundeskove" i området og gå i dialog med de interesserede foreninger om et egnet sted til hundetræning, vilkår for brug etc.

Ridning

Dansk Ride Forbund og lokale rideinteresser og -klubber ser området som *"et ideelt udgangspunkt for længerevarende konkurrencepræget turridning"* og anlæg af stiforbindelser i det hele taget. Det foreslås, der etableres tur-ridespor på hele flyvestationen, national militarybane, national ovalbane for islændere, ridehus/lade, samt gode parkeringsforhold. Af områder foreslås konkret arealerne nord for Jonstrup og øst for stien mellem Jonstrup-indgangen og landingsbanen. Der efterlyses også ridestiforbindelser til de nærliggende skove.

DN-Furesø har i sit høringsbidrag anført, at de *"ser ikke umiddelbart at ridning med heste kan passes ind – i givet fald bør deres færden henvises til dertil indrettede ridestier anlagt parallelt med f.eks. Perimetervej"*.

Naturstyrelsen har opretholdt et rideforbud fra Forsvarets ejertid. Rideforbuddet skyldes, arealet fra Forsvarets anvendelse rummer en del huller og nedgravede genstande, der kan være svære at se pga. overgroet græs, og derfor udgør en sikkerhedsrisiko.

Naturstyrelsen vurderer, at ridning på afmærkede rideruter eller anlagte deciderede ridestier kan foregå på arealet uden væsentlige konflikter med de øvrige interesser. Styrelsen vil i dialog med Dansk Ride Forbund og de lokale rideinteresser arbejde videre med et konkret ridestiforløb i området, og er positive overfor der evt. kan udlægges områder til deciderede ridebaner og –faciliteter på nærmere vilkår, hvilket bl.a.vil indebære betaling for leje af arealerne.

Det kan oplyses, at Naturstyrelsen kun har ansvar for stier på styrelsens egne arealer. Styrelsen vil gerne medvirke til at give gode adgangsforhold for offentligheden, hvis kommuner eller grundejere vil føre en sti ind til styrelsens areal.

Større overnatningspladser

Der er efterlyst nærmere afgrænsede grønne områder, hvor det vil være muligt for større grupper at overnatte.

Styrelsen kan eksempelvis forestille sig, at den tidligere have til Fuglebækgård, når nedrivningen er afsluttet, kan benyttes som lejrplads inkl. en større bålplads og evt. suppleret med overnatningsshelters. Her vil spejdere og grupper kunne

reservere pladsen via ”book i naturen”. Lejrpladsen skal ikke konkurrere med de etablerede campingpladser og vil kun være tilgængelig for telte og ej heller i bil/motorcykel/knallert.

Fiskeri

Der har været forespørgsler på muligheden for at fiske i vandhullerne i Bringe Mose. Naturstyrelsen vil lade søerne være omfattet af de generelle regler om det frie fiskeri, hvor alle som udgangspunkt må fiske med gyldigt fisketegn, <http://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/aktiviteter/lystfiskeri-og-fisketegn/>.

Naturstyrelsen har pt. ingen planer om at forbedre fiskeforholdene ved at etablere broer, idet mosen vil blive prioriteret som naturområde (og antagelig udpeget som stillezone).

Gangbro i Bringe Mose

Der er flere, som foreslår, at gangbroen i Bringe Mose, der oprindeligt blev opført for at føre tilsyn med landingslyset genetableres. Naturstyrelsen vil ikke selv genetablere gangbroen af økonomiske årsager. Hvis styrelsen ikke får en konkret henvendelse om, at f.eks. en kommune vil genetablere og vedligeholde broen inden 1/1-2015 vil broen blive fjernet. Besøgende fra vestsiden (Knardrup) må i stedet gå over eng/sletteområdet, hvor stiforløbet vil blive markeret. Der er forslag om at etablere et fugletårn i mosen, styrelsen har ikke taget stilling til forslagets prioritering, men isoleret set prioriterer styrelsen ikke forslaget højt.

Bedre vilkår for handikappede

Der er ikke modtaget forslag fra handicaporganisationer. Ikke desto mindre vil styrelsen arbejde videre med og have fokus på handicapvenlige stiforløb og faciliteter, da det forventes, der kan komme interesse fra handicaporganisationernes side.

Bygninger og faciliteter

Der er indkommet mange forslag til den fremtidige anvendelse af bygningerne, dels forslag der hænger sammen med en given brug af området, dels idéer til hvad bygningerne isoleret set kan anvendes til.

Der er generelt efterspørgsel på toiletter, adgang til drikkevand, læ og ly, borde-bænke, overnatningspladser og bålsteder.

Naturstyrelsen vil med tiden anlægge bålpladser, borde-bænke, madpakkehuse, overnatningspladser etc., men vil grundet faldende bevillinger være tilbageholdende.

Mange har også foreslået, der bliver opstillet skraldespande. Der er ikke opstillet skraldespande på styrelsens øvrige arealer bortset fra et par få undtagelser. Baggrunden er, at det er ressourcekrævende at tømme skraldespandene og at skraldespande ofte også giver en øget affaldsmængde i området omkring dem. I stedet må de besøgende tage deres skrald med hjem.

Styrelsen vil som udgangspunkt ikke opstille skraldespande; bortset fra områder, hvor der f.eks. sælges forfriskninger, som ”leverer” affald.

Drift af offentlige toiletter er ressourcekrævende og erfaringen er, at næsten uanset hvor mange ressourcer, der anvendes på rengøring, vil publikum finde dem "beskidte". En model med betalingstoiletter har været overvejet.

Da flere af aktiviteterne på flyvestationen er af længere varighed vil styrelsen dog arbejde videre med etablering af toiletfaciliteter, såfremt der kan findes en rentabel drift. I forbindelse med større arrangementer vil arrangørerne få tilladelse til at medbringe/opstille mobile toiletter.

Flere har også foreslået, der etableres aktive trænings- og legepladser for både børn og voksne, her blandt "Verdens længste legeplads", hvor naturligt udseende legeredskaber og udsigtstårne bringer én rundt på arealet.

Styrelsen vil arbejde videre med etablering af trænings- og legeredskaber på egnede lokaliteter, såfremt der findes finansiering.

Hangar 72

Flere foreninger foreslår hangar 72, beliggende ca. 300 m fra parkeringspladsen ved Sandet kan anvendes til café, "klubhus" eller uopvarmet idrætshal. Der er desuden indkommet flere forslag fra foreninger, som mangler et sted til cross fit, møde i soldaterforeningen, opbevaring af grej etc.

Naturstyrelsen finder, hangar 72 har en velegnet beliggenhed nær parkeringsplads og er centralt beliggende i forhold til de øvrige bygninger i det nordøstlige hjørne.

Styrelsen vil arbejde videre på at skaffe den nødvendige finansiering til at omdanne hangar 72 til et fælles friluftsforsamlingshus. I stedet for de enkelte foreninger etablerer sig hver især, vil styrelsen arbejde på at samle foreningerne i hangar 72. Her kan også etableres et fælleskøkken, klublokaler, velfærdsfaciliteter og der kan, som DGI foreslår, etableres aflåste bure/depoter til grej for foreninger og selvorganiserede brugere. Etablering af toiletfaciliteter, drikkevandspost etc. vil også ske her.

Større lagerbehov må skulle opfyldes fra F16-shelterne. Lagerbehov er i denne sammenhæng opbevaring af grej/udstyr til aktiviteter på flyvestationen. Opbevaring til egentlig lagerbehov ikke relateret til aktiviteter på flyvestationen vil som udgangspunkt ske på markedsvilkår, med begrænset kørselstilladelse og vil kræve landzonetilladelse.

Med tiden vil der måske også kunne etablere sig en café, udlejning af cykler, rulleskøjter etc. og dette sted vil kunne fungere som samlingssted for forslag som markedsplads og events. Selve driften og samarbejdet om et fælles friluftsforsamlingshus og hvordan brugen spiller sammen med det øvrige areal skal afklares nærmere.

Hangar 72 vil også kunne benyttes til nogle af de foreslåede events, som loppemarkeder, opera og i øvrigt være udgangspunkt for formidling af området.

Naturstyrelsen vil gå i dialog med de foreninger, der har vist interesse for lokaler, Furesø Kommune og relevante fonde om udviklingen af hangar 72. Hangar 72 er ikke dømt bevaringsværdig. En forudsætning for ovenstående plan er også, at de bærende dele af bygningen er sunde. Dette vil Naturstyrelsen få bygningsagkyndige til at undersøge snarest.

Jægerhytten – bygning 145

Bygning 145, der er beliggende nær Jonstrup, er tidligere benyttet af flyvestationens jagtforening. Jægerhytten trænger til renovering, herunder nyt tag. Flyvestationens jagtforening ønsker sammen med Furesø Jagtforening og evt. også andre foreninger tilknyttet området at videreføre bygningen som jægerhytte og bibeholde det særlige inventar. Naturstyrelsen skal bemærke, der ikke forventes at kunne finde decideret jagt og skydebane/flugtskydning sted på arealet fremadrettet.

Furesø Samråd, der repræsenterer spejderforeningerne i Furesø Kommune, foreslår, at bygning 145 kan benyttes til spejderaktiviteter, ligesom der kan etableres spejderaktiviteter i området. Der er også interesse fra en anden spejdergruppe om at kunne opbevare diverse grej på flyvestationen i det hele taget.

Styrelsen vil gå i dialog med både spejdere og jægere med henblik på at afklare om der kan være interesse i en fælles løsning. Naturstyrelsen agter pt. ikke at udleje jagten på flyvestationen, hvorfor styrelsen vurderer, at et tilholdssted for en jagtforening umiddelbart kan ligge et mere egnet sted. Styrelsen anerkender på den anden side, at den nuværende indretning af huset bidrager til, at stedet rummer en særlig stemning. Styrelsen agter ikke at bidrage til renovering af bygningen.

F16-sheltere

Der er indkommet flere forslag til brugen af de elleve F16-sheltere på Naturstyrelsens areal, herunder forslag om egnede værkstedsbygninger, TV produktion, opbevaring, ”madpakkehus”, musikøvelokaler, flyværksted, indendørs MTB-bane, formidling/udstilling af områdets historie, ønske om at leje shelter til *”hardball, lasergame, rapelling, kampsport og har ikke brug for området uden omkring selv”*.

Naturstyrelsen ønsker, at shelterne fremadrettet får en brug, som har relation til friluftslivet og flyvestationen, det vil sige, at brug til friluftsmæssige aktiviteter vil blive foretrukket frem for eksempelvis musikøvelokaler. Der er dog visse udfordringer før bygningerne kan tages i brug i forhold til brandveje, akustik og indretning i forhold til lysforhold. Ligesom der for en aktivitet som hardball og lasergame vil være drøftelser af vilkår.

Skulle der være sheltere, der ikke er disponeret til friluftsmæssige formål, vil Naturstyrelsen i det omfang det er muligt, udleje dem til markedspris til opbevaringsformål med et begrænset kørselsbehov.

Styrelsen vil arbejde videre i dialog med de foreninger/personer, som har stillet de konkrete forslag. Styrelsen samarbejder endvidere med Furesø Kommune om evt. synergi og samarbejde om etablering af rekreative faciliteter.

Formidling og information

Der er indkommet mange forslag om formidling og information af både de naturmæssige værdier, såvel som hele Flyvestation Værløses område, kultur- og forsvarshistorie, herunder at de særlige V-sten, som nu står ved indkørslen til Jægerhytten formidles. Stenene blev rejst af den tyske kommandant under 2. Verdenskrig med betydningen Vergeltung (gengældelse).

NST vil i et vist omfang etablere formidling, hvor fokus vil være på det naturmæssige og brugen af styrelsens areal. Formidling af hele flyvestationen, kulturhistorien, forsvarshistorien etc. skal løftes i andet regi. Styrelsen stiller gerne sine arealer til rådighed for formidling i et vist omfang. Der er ikke taget stilling til hvordan formidlingen skal foregå (digitalt, skiltning etc.)

Der er indkommet et ønske om at opsætte bistader, som styrelsen også vil arbejde videre med, hvis der stadig er interesse.

I forbindelse med den mundtlige evaluering af "Åben Flyvestation" blev det foreslået, at alle klubber, der anvender området, eksempelvis på hjemmesiden kan beskrive deres aktiviteter, herunder links og kontaktoplysninger. På den måde kan klubberne komme i kontakt med hinanden og øvrige interesserede brugere har en mulighed for at komme i kontakt med udøverne.

Styrelsen vil understøtte, hvis foreningerne vil arbejde videre med idéen. Initiativ, drift og udvikling skal være brugerdriven.

Naturforbedrende forslag

Der er modtaget flere forslag, der blot ønsker, at der ikke sker yderligere på området, så man kan nyde stilheden og de åbne kig. Der skal være plads til "*de stille naturgæster*" og til oplevelsen af stilhed og det åbne landskab.

Styrelsen vurderer, at områdets størrelse og karakter både giver muligheder for "*de stille naturgæster*" og for det mere aktivitetsprægede friluftsliv. Ønskerne fra de forskellige grupper søges bl.a. imødekommet ved at indrette vejnet og stiforløb, så grupperne kan differentieres.

Der er modtaget en del forslag om opsætning af fuglekasser, pleje af overdrev, mere vand på sletterne, nedtagning af hegn af hensyn til vildtet, fugleinteresser, "pas på"-områder for bl.a. grævling, levesteder for ugler, flagermus, påmindelser af områdets naturværdier, åbning af Jonstrup Å/Tibberup Å på strækningen over flyvestationen etc.

Ønskerne om at tilbageholde mere vand på sletteområderne, bl.a. til fordel for fuglelivet vurderer styrelsen er en god idé. Inden et sådant projekt kan realiseres kræver det detaljerede analyser af vandtilbageholdelsens konsekvenser for grundvandsinteresser, jordforurening og afværgeboringer.

Der er blevet foreslået udsætning af amerikanske bisoner på sletterne. Dette forslag arbejder Naturstyrelsen ikke videre med, da de rekreative interesser på sletterne konflikter med bisonafgræsning.

Naturstyrelsen arbejder på videre med en intensivering og udvidelse af de eksisterende græsningsområder.

Den rekreative plan er udarbejdet under hensyntagen til dels disse forslag, dels områdets nuværende naturværdier og -potentiale. Selve driftplantillægget, hvor bl.a. naturtiltag vil være beskrevet, udarbejdes som tidligere nævnt på et senere tidspunkt.

Det ligger dog fast, at den vestlige del af området, hvor der nu er afgræsning også fortsat vil blive afgræsset. Ligeledes arbejder styrelsen på at etablere fåregræsning på hele den øst-vest gående skråning mod Laanshøj/felthangarområdet. I hedeområdet i den østligste del mod Søndersø vil der ikke kunne foregå friluftaktiviteter, der påvirker hedens tilstand negativt. Hvordan heden vil blive plejet for fremtiden er ikke fastlagt.